

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 12 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Lehmann

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Elżbieta Witaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2018 r. w Poznaniu na rozprawie sprawy z powództwa

S. K., zam. ul. (...), (...)-(...) P.

przeciwko K. S., zam. zam. ul. (...), (...)-(...) B.

L. R., zam. Ż. 123, (...)-(...) B.

- ochronę praw autorskich

I. Ustala, że autorskie prawa majątkowe i osobiste do utworów słowno-muzycznych zespołu (...) (wcześniej: B. W. oraz B. Q.) o tytułach:

- a. **B. H.;**
- b. **S. of (...);**
- c. **C. Y. T.;**
- d. **S.;**
- e. **S.;**
- f. **ID. 't K.;**
- g. **S. / D.;**
- h. **F.;**
- i. **C.;**
- j. **L. 's M. L. / L.;**
- k. **U.;**
- l. **W.;**

przysługują powodowi jako współautorowi muzyki do nich oraz pozwany.

II. Kosztami niniejszego postępowania obciąża pozwanych i w związku z tym:

- a. **zasądza od nich na jego rzecz kwotę 30,-zł z tytułu zwrotu uiszczonej przez niego opłaty sądowej oraz kwotę 720,-zł z tytułu zwrotu poniesionego przez niego kosztu jego procesowego zastępstwa;**

b. kosztem procesowego zastępstwa pozwanych obciąża ich we własnym zakresie.

SSO Zofia Lehmann

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 lutego 2017 roku złożonym w Sądzie Okręgowym w Poznaniu powód S. K., działając przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o ustalenie, że autorskie prawa majątkowe i osobiste do utworów słowno- muzycznych zespołu (...) (wcześniej B. W. oraz B. the Q.) znajdujące się na kasecie B. H. zespołu (...) the Q. o tytułach:

- a) *B. H.,*
- b) *S. of the N.,*
- c) *C. Y. T.,*
- d) *S.,*
- e) *S.,*
- f) *I D. K.,*
- g) *S./D.,*
- h) *F.,*
- i) *C.,*
- j) *L.'s M. L./L.,*
- k) *U.,*
- l) *W.;*

przysługują mu oraz pozwanej K. R. i pozwanemu L. R.. -jako współautorom muzyki do nich; nadto o zasądzenie od nich na jego rzecz zwrotu kosztów tego procesu, w tym kosztu jego zastępstwa procesowego - według norm przepisanych.

W tego uzasadnieniu wskazał, że w latach 1990 – 1993 wraz z nimi oraz świadkiem P. N. byli członkami zespołu muzycznego B. W. (następnie B. the Q.); w 1993 roku nakładem wytwórni muzycznej (...) ukazała się kaseca z jego nagraniami o nazwie B. H. z muzyką, której jest współautorem. Na jej okładce -jako jej twórców wskazano zespół (...) the Q., co wynikało chociażby z informacji tam zamieszczonej ; jednocześnie wskazano, że jego skład w momencie jej wydawania był następujący: D. C. (wokal), S. K. – gitary, instrumenty klawiszowe, P. N. – perkusja, L. R. - gitara basowa; także, że na etapie tworzenia i nagrywania utworów wydanych na w/w kasecie każdy z jego członków aktywnie uczestniczył w procesie ich powstania, a ich zamiarem było stworzenie wspólnego dzieła. Zaznaczył też, że nie dokonywał jakiegokolwiek rozporządzenia tymi prawami, nie podpisywał umów w przedmiocie ich przeniesienia; nie ustanowił żadnej licencji na korzystanie z nich oraz nie udzielił jakiegokolwiek pełnomocnictwa osobom trzecim do zawierania w jego imieniu w tej płaszczyźnie umów czy porozumień. W dalszej kolejności wyjaśnił, że na skutek konfliktu, który wybuchł między nim, a pozwanymi na tle wydania cyt. kasety - w 1994 roku zdecydował się zrezygnować z dalszego uczestnictwa w tym zespole; sporna była między nimi

kwestia umowy, jaką rzekomo wspomniany zespół zawarł z jej wydawcą, a która nigdy nie została mu okazana. W późniejszym czasie funkcjonował on w zmienionym składzie jako zespół (...).

Wyjaśnił również, że w 1996 roku zespół ten dokonał dodatkowych nagrań m.in. utworów U. oraz W., co do których był współautorem muzyki; były one wielokrotnie wykonywane na koncertach zespołu (...) the Q. w czasach, kiedy był jego członkiem; nadto zostały one wydane także na płytach zespołu (...).

Jednocześnie zaakcentował, że domaga się – nadto - sprostowania wpisów dokonanych w rejestrze Stowarzyszenia (...) z inicjatywy pozwanych, w których wskazali oni na swoje autorstwo zarejestrowanych tam utworów. (k. 2 - 8 akt).

W odpowiedzi na pozew z dnia 6 lipca 2017 roku pozwani K. R. oraz L. R., działający przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na ich rzecz zwrotu kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztu ich zastępstwa procesowego - według norm przepisanych w podwójnej stawce, co uzasadnia ich ilość oraz nakład pracy ich pełnomocnika wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (34 zł).

Motywuując swoje stanowisko zaprzeczyli zasadności jego roszczeń – z możliwym wyjątkiem co do utworu zatytułowanego S., który nie znalazł się na żadnej z późniejszych ich płyt. Zakwestionowali także dane podane przez niego podając, że na okładce kasety wskazano muzyków stanowiących koncertowy skład zespołu; że cyt. kasetę zawiera 10 utworów, a on podał 12, w tym część o zupełnie innych tytułach. Podnieśli także zarzut, że ustawa o prawach autorskich i pokrewnych z 1994 roku nie znajduje zastosowania do niniejszego sporu, skoro w/w kasetę o nazwie B. H. ukazała się w 1993 roku (k. 51-55 akt).

Strony do czasu wydania wyroku podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Ustalenia stanu faktycznego:

W 1986 roku pozwany L. R., grający na gitarze basowej, oraz świadek P. N., grający na perkusji, utworzyli zespół muzyczny pod nazwą B. W. specjalizujący się w grze muzyki punkowej. Dołączyła do niego wokalistka - pozwana K. R. (późniejsza małżonka pozwanego), zaś od 1990 roku jego członkiem został powód grający na gitarze.

A. W 1992 roku pozwani nawiązali współpracę z wytwórnią muzyczno - producencką (...), która zaproponowała im, że wyda im kasetę, w szczególności z myślą o rynku niemieckim - z uwagi na to cyt. zespół zmienił nazwę na B. the Q.; grał on wówczas muzykę w stylistyce rocka gotyckiego i pracował nad wydaniem płyty. Praca nad materiałem do niej wyglądała następująco: pozwani przynosili na próby tego zespołu zręby utworów; prezentowali pomysły muzyczne, w tym linie melodyczne, linie basów; prezentowali propozycje tekstów (pозwana) - zaś przekładanie tego na formułę gotowego utworu słowno- muzycznego następowało przy udziale wszystkich jego członków, w tym powoda. W nagraniu jej wzięli udział: pozwana, powód oraz gościnnie świadek A. P.; partie basowe utworów zamieszczonych tam nagrane zostały przy użyciu instrumentów klawiszowych.

-W 1993 roku nakładem cyt. wytwórni muzycznej (...) ukazała się kasetę pod nazwą B. H. ; na jej okładce wskazano, że autorem muzyki do znajdujących się na niej utworów jest B. the Q. , zaś autorem słów do nich D. C. (pseudonim artystyczny pozwanej) oraz M. W.. Były to o tytułach: C. K., S. N., (...), (...), (...), N. w., C. B., (...), S..

-Powód uczestniczył także w tworzeniu muzyki do utworów o tytułach U. oraz W., które nie znalazły się na tej kasecie.

-Na jej okładce wskazano, że w skład cyt. zespołu wchodzi: D. C. – wokalistka, S. K. - gitara, instrumenty klawiszowe, P. N. – perkusja oraz L. R. - gitara.

-Strony nie poczyniły żadnych ustaleń odnośnie ewentualnych rozliczeń związanych z jej wydaniem kasy.

B. W 1994 roku na skutek konfliktu z pozwanymi, powód odszedł z tego zespołu – motywem tego były jego zarzuty wobec nich dotyczące brak transparentności przy zawieraniu kontraktu na jej wydanie; pozwani natomiast narzekali na jego trudny charakter.

C. Następnie zespół ten zmienił nazwę na F. C. i grał w stylistyce muzyki elektronicznej - bez udziału m.in. gitarzysty.

-Utworki z kasy o nazwie B. H. zostały zamieszczone na trzech płytach wydanych przez ten zespół: w 1995 roku, w 1996 roku oraz w 2002 roku i na kasecie wydanej przez niego w 1996 roku. Na kasecie tej. znalazły się także utworki U. oraz W..

D. Pozwani podjęli kroki mające na celu zarejestrowanie utworów pod nazwą C. K. i B. H. w Stowarzyszeniu (...); w drodze decyzji jego Prezydium z dnia 25 listopada 1998 roku do tego doszło.

-Z kolei utworki pod tytułami S. of the N., S., F., C., L.'s M. L., U., W. zostały zgłoszone przez nich do cyt. Stowarzyszenia w dniu 26 lipca 2006 rok; , jednak nie zostały zarejestrowane, gdyż przedłożone zapisy nutowe nie były zgodne z regulaminem ich rejestracji.

-W piśmie z dnia 13 czerwca 2011 roku powód zwrócił się do tego Stowarzyszenia o wstrzymanie wypłat za utworki pochodzące z w/ opisanej kasy o nazwie B. H.. W 2016 roku formułował on także roszczenia z tytułu naruszenia jego praw autorskich wobec cyt. wytwórni płytowej.

Poza granicami zastrzeżeń pozostawało, że nie dokonał on jakiegokolwiek rozrządzenia współprzysługującymi mu prawami autorskimi do wymienionych utworów; nie podpisywał jakichkolwiek umów w przedmiocie ich przeniesienia; nie ustanawiał żadnej licencji na korzystanie z nich oraz nie udzielił jakiegokolwiek pełnomocnictwa osobom trzecim do zawierania umów czy porozumień mających na celu powyższe.

dowód: kserokopia okładki kasy (k. 12 - 13 akt), wydruk ze strony internetowej (...) dot. rejestracji utworu C. K. (k. 14 - 15 akt), pismo powoda do Stowarzyszenia (...) (k. 17 - 18 akt), pismo powoda z dnia 23 grudnia 2016 oku. (k. 84 - 87 akt), pismo Stowarzyszenia (...) (k. 102 akt), dokumentacja dot. rejestracji utworu C. K. (k. 103 - 125 akt), dokumentacja fotograficzna (k. 163 - 164 i 194 akt), oryginał kasy B. H. zespołu (...) the Q. (zabezpieczona w sekretariacie wydziału), zeznania świadka P. N. (k. 159 akt), zeznania świadka A. P. (k. 159 - 160 akt), zeznania świadka I. K. (k. 254 - 258 akt), zeznania pozwanego L. R. (k. 217 -218 akt), zeznania pozwanej K. S. (k. 276 - 278 akt), zeznania powoda S. K. (k. 287 akt).

Analiza i ocena zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego:

W jego skład w przedmiotowym procesie weszły dokumenty i to zarówno o charakterze urzędowym, jak i o charakterze prywatnym, zeznania świadków oraz zeznania stron

A. O dokumentach urzędowych ustawodawca wypowiada się w normie **art. 244 k.p.c.** stanowiąc, że...sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich

działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone...(**par.1**), co odpowiednio stosuje się do...sporządzonych przez organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organy pozarządowe w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej...(**par.2**) – w niniejszej sprawie były nimi decyzje Stowarzyszenia (...).

-Z kolei **art. 245 k.p.c.** postanawia, że...dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła zawarte w nim oświadczenie...- objęły one pozostałe zaliczone wyżej w poczet dowodów.

Warunki zaprzeczenia ich prawdziwości określone zostały odpowiednio w normach **art. 252 k.p.c.** i **art. 253 k.p.c.** – żadna ze stron przy udziale **art. 232 k.p.c.** z tego nie skorzystała; brak też było potrzeby wszczynania takiej inicjatywy z urzędu.

Wiarygodność kserokopii dokumentów również nie budziła wątpliwości - mimo, że kserokopia nie jest dokumentem, a stanowi jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu o treści jej odpowiadającej, to w niniejszej sprawie żadna ze stron nie podniosła zarzutów kwestionujących istnienie określonych dokumentów prywatnych czy urzędowych.

B. W roli świadków wystąpili w tej sprawie **P. N.** i **A. P.** – z inicjatywy powoda oraz świadek **I. K.** – z inicjatywy pozwanych.

Zeznania powołanych przez powoda z punktu widzenia ich wiarygodności obdarzyć należało zaufaniem zasadniczo w każdej ich części; w tym co do jego członkostwa w zespole (...) the Q. oraz jego współuczestnictwa w tworzeniu muzyki do spornych utworów. Znalazły one, bowiem, oparcie w pozostałym zgromadzonym w przebiegu tego postępowania materiale dowodowym - zarówno w treści okładki przedmiotowej kasy, jak i jego twierdzeniach. Istotną dla tej oceny była okoliczność, że byli oni bezpośrednimi uczestnikami ich powstawania; skoro świadek **P. N.** był wówczas członkiem tego zespołu; zaś **A. P.** gościnnie uczestniczył w jej nagrywaniu. Tym samym mogli poczynić osobiste spostrzeżenia w tym aspekcie.

Zeznania świadka I. K. (przedstawiciel wydawcy kasy B. the Q.) niczego do tej sprawy nie wniosły, bowiem nie miał on wiedzy w tym zakresie; potwierdził jedynie niesporne okoliczności dotyczące zmian nazwy zespołu oraz wydawania przedmiotowych utworów przez zespół (...).

C. 1. Zeznania pozwanego L. R. co do powstawania spornych utworów uznano za wiarygodne - pokrywały się bowiem one z twierdzeniami zarówno powoda, jak i świadków **A. P.** oraz **P. N.**. Ujawnił on, bowiem, że zrzęb melodyczny, linia basów oraz wokół była ustalana przez niego oraz pozwaną - pozostali członkowie zespołu uczestniczyli, natomiast, w ich dopracowywaniu; znamienym było, że nie twierdził on, iż sam jest ich autorem, lecz że jest autorem zrzębów melodycznych i linii basów. Okoliczność ta mogłaby mieć znaczenie przy ustalaniu ewentualnych procentowych ich udziałów w obszarze ich powstawania.

-Za nie odpowiadająca rzeczywistości uznano tą ich część, w której podawał, że opis dotyczący analizowanego autorstwa co do utworów zamieszczonych na okładce spornej kasy nie został uwzględniony przez firmę fonograficzną - nie znalazło to, bowiem, oparcia w pozostałym materiale tej sprawy; w szczególności w zeznaniach świadka **I. K.** – jej przedstawiciela. Zrelacjonował on tylko, że pojawiały się błędy graficzne, bez wskazania, że odnosiły się do tej okładki. Nadto zeznania pozwanego pozostają w sprzeczności z jego twierdzeniami, że wraz z pozwaną przygotowywali oni w istocie zrzęby kompozycji, nie zaś kompletne utwory.

2. Z kolei **zeznania pozwanej** oceniono pozytywnie w takim obszarze, w jakim znalazły pokrycie w wiarygodnym materiale dowodowym zgromadzonym w tej sprawie.

W konsekwencji powyższej analizy – nie uznano jej wyjaśnień co do tezy dotyczącej, że muzykę do spornych utworów stworzyli jedynie pozwani; pozostawało to w sprzeczności z tym, co powiedzieli ocenieni pozytywnie w rozpatrywanych okolicznościach świadkowie **P. N.** i **A. P.** oraz powód.

3. Zeznania **powoda** uznano w całości za wiarygodne, bowiem znalazły oparcie w zeznaniach w/w świadków, jak również w części zeznań pozwanego.

Zważeniu podległo, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie – tezę tę należało uznać za udowodnioną w świetle zgromadzonego i ocenionego zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego; powołanych unormowań prawnych oraz przedstawionego rozumowania.

A. Powód w niniejszym postępowaniu domagał się ustalenia, że przysługują mu prawa autorskie majątkowe i osobiste do spornych utworów jako współautorowi muzyki do nic

-Zgodnie z treścią **art. 189 k.p.c.**, ...powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny... Materialnoprawną przesłanką, więc, takiego powództwa jest interes prawny powoda - uznaje się powszechnie w teorii i w praktyce, że zachodzi on wówczas, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni mu ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego w przyszłości (wyr. SN z 18.6.2009 roku, II CSK 33/09, OSNC 2010, Nr B, poz. 47). Tym samym jest on aktualny wówczas, gdy istnieje niepewność danego prawa lub stosunku prawnego, zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych; należy jednak zauważyć, że w pewnych sytuacjach powództwo to stanowi jedyny sposób dochodzenia praw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 1972 roku., III CRN 607/71, OSNC 1973, Nr 4, poz. 64).

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy należało mieć na uwadze to, że pozwani kwestionowali współautorstwo powoda co do muzyki do spornych utworów oraz dokonali skutecznego zarejestrowania w Stowarzyszeniu (...) utworów o tytułach C. K. i B. H.; nadto wszczęli procedurę rejestracji utworów S. of the N., S., F., C., L.'s M. L., U. oraz W.,

Z kolei - zgodnie z normą **art. 8 ust. 1** ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (zwana dalej „ustawą”), prawo autorskie przysługuje twórcy, o ile ustawa nie stanowi inaczej. Domniemywa się, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniło na egzemplarzach utworu lub, której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu. (**art. 8 ust. 2** ustawy). Z normy **art. 16** ustawy wynika wprost, że autorskie prawa osobiste, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, chronią nieograniczoną w czasie i niepodlegającą zrzeczeniu się lub zbyciu więź twórcy z utworem, a w szczególności prawo do:

- 1)** autorstwa utworu;
- 2)** oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo;
- 3)** nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania;
- 4)** decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności;
- 5)** nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.

I wreszcie - jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, ...twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu... (**art. 17** ustawy).

W kontekście z tym - z uwagi na kwestionowanie przez pozwanych jego współautorstwa muzyki do spornych utworów oraz ich działania związane z rejestracją utworów w Stowarzyszeniu (...) powód miał interes prawny w tym, aby domagać się ustalenia, że przysługują mu do nich autorskie prawa majątkowe i osobiste.

2. Jak wyżej wskazano – treść **art. 8 ust. 2** ustawy ustanawia domniemanie, że... twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniło na egzemplarzach utworu lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z jego rozpowszechnianiem.. W piśmiennictwie podnosi się, że umieszczenie nazwiska danej osoby w charakterze twórcy stanowi realizację tych jego uprawnień osobistych, które wyrażają się w prawie do autorstwa utworu (**art. 16 ust. 1** ustawy) oraz w prawie do oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo (**art. 16 pkt 2** ustawy). Domniemanie to działa również wtedy, gdy oznaczenie utworu przybrało postać pseudonimu pozwalającego określić tożsamość twórcy; Ma ono zastosowanie i wówczas, gdy uwidocznienie jego nazwiska nastąpiło z naruszeniem wspomnianych uprawnień osobistych (np. utwór oznaczono nazwiskiem twórcy wbrew jego woli lub nazwiskiem osoby X oznaczono utwór stworzony przez osobę Y). Celem tego domniemania jest ułatwienie ustalenia jego osoby twórcy. Jest ono wzruszalne - może być obalone dowodem przeciwnym, poprzez wykazanie, że osoba, której nazwisko uwidoczniło na egzemplarzach danego utworu lub podano do publicznej wiadomości w inny sposób, nie jest twórcą lub jest tylko jednym ze współtwórców. Wymagać to będzie udowodnienia, że osoba ta nie wniosła twórczego wkładu w powstanie utworu, albo że wkład taki – obok osoby, na rzecz której działa domniemanie – wniosła także inna osoba (inne osoby). (por. System Prawa Prywatnego, Prawo autorskie pod red. Janusza Barta, 2017 r.)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że pozwani nie obalili skutecznie tego domniemania.

W szczególności - bezspornie na okładce kasy o nazwie B. H. zespołu muzycznego B. the Q. wskazano, że autorem muzyki tam zamieszczonej jest B. the Q.; na tej samej okładce wskazano, że skład zespołu (...) the Q. w momencie wydawania płyty był następujący: **D. C.** (wokal), **S. K.** – gitary, instrumenty klawiszowe, **P. N.** – perkusja, **L. R.** - gitara basowa. Domniemanie to nie zostało obalone także ani zeznaniami pozwanych ani powołanego przez nich świadka **I. K.**. Nie zaprzeczał on temu, że przy wydawaniu płyt zachodziły problemy z pracą grafików i kasy były wydawane z błędami. Z powyższego w żaden sposób jednak nie można było wyprowadzić konkluzji, aby błędy te dotyczyły kwestii wskazania na okładce cyt. kasy autorów muzyki. Jednocześnie przeczą temu, o czym wskazano wyżej, zeznania świadków A. P. oraz P. N., jak i pozwanego, który wskazywał, że dopiero na próbach zespołu przyniesione przez niego i pozwaną zręby utworów nabierały charakteru gotowych kompozycji.

-Zgodnie z normą **art. 9 ust. 1** cytowanej wyżej ustawy, współtwórcom przysługuje prawo autorskie wspólnie. W sytuacji, gdy w powstawaniu utworu uczestniczy kilka osób, status współtwórcy przysługuje tylko tym osobom, które wniosły **twórczy wkład** w jego powstanie; Okoliczność, że utwór jest rezultatem działalności twórczej dwóch lub więcej osób, a zatem stanowi połączenie wkładów twórczych, sprawia, że prawo autorskie przysługuje tym osobom wspólnie (**art. 9 ust. 1** ustawy). W odniesieniu do utworów będących rezultatem współtwórczości obowiązują takie same przesłanki zdolności prawnoautorskiej, jak w odniesieniu do rezultatu twórczości pojedynczego twórcy. Muszą one zatem również stanowić przejaw działalności twórczej cechujący się indywidualnym charakterem. Także w odniesieniu do poszczególnych wkładów twórczych niedopuszczalne jest różnicowanie ich statusu w zależności od wartości, przeznaczenia czy sposobu wyrażenia; rezultat działalności twórczej podlega ochronie prawnoautorskiej, jeżeli cechuje się indywidualnym charakterem, niezależnie od stopnia wysiłku, doniosłości i intensywności elementów twórczych. (por. System Prawa Prywatnego, Prawo autorskie pod red. Janusza Barta, 2017 r.)

Za zasadniczą cechę dzieła współtwórców Sąd Najwyższy uznał element łączności wkładu twórczego kilku autorów, przy czym współtwórczość ta wyrażać ma się w tym, że dzieło stanowi niepodzielną całość, jest wspólne i nierozdzielne pod względem procesu twórczego, który doprowadził do jego powstania. Twórcza praca autorów może pozostawać w stosunku do siebie pod względem czasu bądź jako równoczesna, bądź jako następująca jedna po drugiej twórczość każdego ze współtwórców. Zdaniem Sądu Najwyższego, powinna jednak między nimi zachodzić taka relacja, że każda z nich z osobna nie doprowadziłaby do stworzenia samodzielnego dzieła określonego rodzaju. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1970 roku; II CR 666/69, OSP 1972). Także w wyroku z 19 lipca 1972 roku Sąd Najwyższy przyjął, że dzieło współautorskie powinno być rezultatem wspólnego i niepodzielnego procesu twórczego, a każda współtwórczość zakłada czynny udział w procesie twórczym, w wyniku którego powstaje wspólne dzieło stanowiące

owoc działalności duchowej współtwórców. Z kolei w wyroku z 27 września 1973 roku; II CR 575/71, OSN 1973 Sąd Najwyższy określił istotę współtwórczości jako „zestrojanie wysiłku twórczego” w celu osiągnięcia konkretnego wyniku wspólnej działalności twórczej. Spośród nowszych wypowiedzi orzecznictwa warto odnotować wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 października 1991 roku; I ACr 436/91, w którym przyjęto, że współtwórca musi być osobą współdecydującą o ostatecznym kształcie dzieła współautorskiego.

Przy ocenie współtwórczości działalność twórczą przeciwstawia się zwykle działalności technicznej. Bada się zatem, czy wkład osoby pretendującej do współautorstwa miał charakter twórczy, czy jedynie techniczny, a statusu twórcy odmawia się osobom, których zaangażowanie polega tylko na udzieleniu pomocy technicznej. W. nie zachodzi, gdy współpraca określonej osoby nie ma charakteru twórczego, lecz pomocniczy, chociażby umiejętność wykonywania czynności pomocniczych wymagała wysokiego stopnia wiedzy fachowej, zręczności i inicjatywy osobistej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1972 roku, II CR 575/71, OSN 1973). Przeciwwstawieniem działalności technicznej jest taka działalność mająca na celu osiągnięcie określonego rezultatu, którego co najmniej niektóre elementy nie mogą być w całości przewidziane, jako że są pozostawione osobistemu ujęciu (interpretacji, wizji) wykonującego ten rezultat. W przypadku działania twórczego mamy do czynienia z sytuacją, w której niezależnie od pewnych wymogów postawionych twórcy z góry, i których spełnienie ma znaczenie dla uznania, czy obowiązek został wykonany należyście, w ostatecznym rezultacie zawarte są elementy, których kształt zależy od osobistego ujęcia i jedynie w tym zakresie można mówić o twórczości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006 roku; I CK 281/05). Współtwórcy mogą uczestniczyć na różnych etapach powstawania utworu, ale muszą współdecydować o jego ostatecznym kształcie. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 roku; V CSK 180/13). (por. System Prawa Prywatnego, Prawo autorskie pod red. Janusza Barta, 2017 r.)

W. nie zakłada równowartości wkładów poszczególnych współtwórców. Także zatem wtedy, gdy zachodzi dysproporcja pomiędzy wkładami, a nawet jeśli wkład twórczy jednego ze współtwórców jest dominujący, nie można odmówić statusu współtwórców pozostałym osobom, pod warunkiem że wniosły one twórczy wkład w jego powstanie. (por. System Prawa Prywatnego, Prawo autorskie pod red. Janusza Barta, 2017 r.)

W niniejszej sprawie powód S. K. w latach 1990-1993 był członkiem zespołu (...) the Q. - w tym czasie zespół ten wydał kasetę o nazwie B. H., zawierającą 10 utworów o tytułach: Czarny K., Siostra Nocy, Chwytaj swój czas, Żołnierze, Jest wiele strachu, Nie wiem, Czasami, Bajka, Kochajmy się sto razy, Szał. Niewątpliwie pozwani na próbach przedstawiali swoje pomysły na linię melodyczną i rytmiczną tych utworów; bezspornie na próbach pozwani i pozostali członkowie zespołu, w tym powód poprzez swoje twórcze działania nadawali im ostateczny kształt, wzbogacając zręby melodyczne zaprezentowane przez nich.

C. Spór w przedmiotowej sprawie w istocie koncentrował się na kwestii czy wkład pracy powoda w powstanie przedmiotowych utworów miał charakter twórczy czy też jedynie techniczny. Odwołując się do stwierdzenia samego pozwanego należało stanąć na stanowisku, że działalność powoda w toku ich powstawania miała charakter twórczy, bezspornie bowiem bez jego wkładu, utwory opublikowane na opisanej kasecie miałyby inny kształt.

Podsumowując, powód wykazał, że jest współautorem muzyki do spornych utworów opublikowanych na kasecie B. H., a następnie wydawanych przez zespół (...). Jednocześnie - z uwagi na treść zeznań A. P., którym pozwani nie przeczyli, uznano, że jest także współautorem muzyki do utworów U. i W., które zostały wydane na płytach także zespołu (...).

Zauważyć jednocześnie było trzeba, że pozwani nie kwestionowali, że sporne utwory wydane przez cyt. zespół stanowią w warstwie muzycznej utwory, które zawarte były na kasecie B. H. grupy B. the Q.; a co za tym idzie, że utwory wydane przez zespół (...) stanowią angielskojęzyczne wersje utworów zawartych na kasecie B. H. grupy B. the Q..

D. Chybnym okazał się zarzut pozwanych o braku zastosowania do niniejszej sprawy ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 roku. – skoro przepisy tej ustawy na mocy przepisu przejściowego zawartego w **art. 124 ust. 1 pkt 2** stosuje się do utworów, do których prawa autorskie według przepisów dotychczasowych nie wygasły.

(punkt **I** wydanego w tej sprawie wyroku).

Koszty niniejszego postępowania:

O kosztach tych orzeczono w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; **art. 108 par. 1 k.p.c.; art. 98 par. 1 i par. 3 k.p.c.** Z uwagi na to, że pozwani przegrali niniejszy proces obciążono,- ich kosztami postępowania na które złożyły się kwoty: **30,- zł** z tytułu zwrotu uiszczonej przez powoda opłaty sądowej oraz **720 ,-zł** z tytułu zwrotu poniesionego przez niego kosztu jego zastępstwa procesowego. (**§ 8 ust. 1 pkt 2** rozporządzenia z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804).

(punkt **II** wydanego w tej sprawie wyroku)

(-) Zofia Lehmann

ZARZĄDZENIE

1. proszę odnotować uzasadnienie w kontrolce,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanych,
3. przedłożyć za 14 dni lub z apelacją.

Poznań, dnia 22 sierpnia 2018 roku (-)Zofia lehmann